

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 12. aprill 2021
(OR. en)

7749/21

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0097(CNS)

FISC 57
ECOFIN 326
COVID-19 133

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	12. aprill 2021
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2021) 181 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU DIREKTIIV, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ impordi ja teatavate tarnete maksuvabastuse osas seoses avalikes huvides võetavate liidu meetmetega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2021) 181 final.

Lisatud: COM(2021) 181 final

Brüssel, 12.4.2021
COM(2021) 181 final

2021/0097 (CNS)

Ettepanek:

NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ impordi ja teatavate tarnete maksuvabastuse osas seoses avalikes huvides võetavate liidu meetmetega

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Käesoleva algatuse eesmärk on toetada ja hõlbustada avalikes huvides meetmete võtmist liidu tasandil, eelkõige juhul, kui liit täidab oma ülesannet soetada kaupu ja teenuseid, mis on mõeldud tasuta jagamiseks liikmesriikidele, et rahuldada nende hädaabivajadusi. Nende meetmetega soovitakse muu hulgas ennetada praeguste või tulevaste kriiside ja katastroofide puhul tekkivaid hädaolukordi, nendeks valmistuda ja neile reageerida. Algatusega toetatakse nende meetmete võtmist, kaotades käibemaksu kui kuluteguri ja sellega seotud regulatiivse koormuse. Konkreetsemalt vabastatakse käesoleva ettepaneku kohaselt käibemaksust komisjonile või ELi asutusele või organile tarnitud kaubad või osutatud teenused ja komisjoni või ELi asutuse või organi imporditud kaubad, kui komisjon või mõni selline asutus või organ soetab neid kaupu või teenuseid avalikes huvides talle liidu õigusega antud ülesannete täitmiseks.

Praegune COVID-19 pandeemia on eriti selgelt näidanud, kui oluline on olla hästi ette valmistatud ja suuta kiiresti reageerida, kasutades struktureeritud, sidusat ja tsentraliseeritud lähenemisviisi ELi tasandil. See järeldus kehtib ka muude praeguste ja tulevaste olukordade kohta, mis nõuavad koordineeritud tegutsemist liidu tasandil. Käesoleva algatuse abil soovitakse pakkuda Euroopa Liidule laiapõhjalist ja tulevikukindlat lahendust, mis tugineb COVID-19 pandeemia reageerimisel saadud kogemustele. Algatuse eesmärk on ühtlustada ELi käibemaksusätted (näiteks katastroofi- ja kriisiohjemeetmete puhul) ning hõlbustada komisjoni, ELi ametite või muude ELi organite tegevust neile liidu õigusega antud ülesannete täitmisel.

Kogemused, mille komisjon sai COVID-19 pandeemia ajal erakorraliste meetmete võtmisel, on näidanud, et mõnedelt tehingutelt võetav käibemaks on lõppkokkuvõttes hanketoimingute kulutegur, mis koormab piiratud eelarvet. Need käibemaksusummad vähendavad selliste kaupade ja teenuste mahtu, mida komisjon võib hankida varude loomiseks või koheseks jaotamiseks liikmesriikidele ning muudavad kiireloomuliste vajaduste rahuldamiseks võetavate solidaarsusmeetmete rakendamise keerukamaks ja aeglustavad seda. Lisaks suurendavad asjaomaste nõuete täitmisega seotud kulud liitu kaupu ja teenuseid tarnivatele ettevõtjate koormust, pidades eelkõige silmas vajadust end registreerida paljude või kõikide liikmesriikide maksuhaldurite juures.

Seetõttu on vaja võtta viivitamata meetmeid praeguse COVID-19 pandeemia vastu võitlemiseks ja tagada valmisolek võtta avalikes huvides samalaadseid liidu tasandi meetmeid ka tulevikus. Selleks tuleks kehtestada laiapõhjaline käibemaksuvabastus ostudelt, mida komisjon või ELi asutus või organ teeb liikmesriikidele või kolmandatele isikutele kaupade või teenuste annetamiseks, varumiseks või muul viisil pakkumiseks, kuna see on sobiv lahendus, mis võimaldab meetmeid liidu tasandil hõlpsamini koordineerida.

Võttes arvesse COVID-19 pandeemiast saadud õppetunde ja selleks, et pakkuda tulevikukindlat lahendust, on käesoleva ettepaneku kohaldamisala laiapõhjaline ning hõlmab kõiki kauba- ja teenuseliike. Kaupade puhul tuleks käesolevat ettepanekut kohaldada näiteks kõikide meditsiiniliste vastumeetmete suhtes, nagu bioloogilised tooted¹, ravimid² ja

¹ Näiteks vaktsiinid, veretooted või antikehad.

meditsiiniseadmed³. Ettepanek hõlmaks ka mittemeditsiinilisi tooteid, mida on vaja humanitaarkriiside lahendamiseks⁴. Lisaks hõlmab käesolev ettepanek mitmesuguseid teenuseid nii tervishoiusektoris kui ka sellest väljaspool⁵.

Abikõlblik otstarve, milleks komisjon või ELi asutus või organ neid kaupu ja teenuseid kasutab, on igasugune tegevus, mis on seotud talle liidu õigusega antud ülesannete täitmisega avalikes huvides. Näiteks võivad kaubad või teenused olla soetatud selleks, et teha need liikmesriikidele või kolmandatele isikutele tasuta kättesaadavaks⁶. Samuti võivad need olla osa varude loomise strateegiast, mille eesmärk on need laiali jagada tulevikus.

Seoses COVID-19 pandeemiaga on komisjon võtnud erakorralisi meetmeid käibemaksu valdkonnas, et aidata puhangu ohvreid. Komisjon võttis 3. aprillil 2020 vastu otsuse (EL) 2020/491,⁷ millega võimaldatakse liikmesriikidel ajutiselt vabastada käibemaksust (ja tollimaksudest) elutähtsad kaubad, mis on vajalikud COVID-19 puhangu tagajärgedega võitlemiseks (ning mis hõlmavad muu hulgas isikukaitsevahendeid, *in vitro* diagnostika meditsiiniseadmeid, selliseid meditsiiniseadmeid nagu näiteks hingamisaparaadid ja piiratud arvu ravimeid⁸).

See otsus hõlmab ainult importi, mitte ühendusesiseseid ega omamaiseid tarneid, kuna komisjoni autonoomsed volitused piirduvad selle konkreetse valdkonnaga. Esialgset meetet kohaldata kuue kuu jooksul ja seda pikendati veel kolme kuu võrra kuni 31. oktoobrini 2020⁹ ja 30. aprillini 2021¹⁰. Praegu valmistatakse ette järgmist pikendamist.

Nõukogu võttis 7. detsembril 2020¹¹ vastu komisjoni ettepaneku,¹² millega muudetakse nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ¹³ (käibemaksudirektiiv) ja võimaldatakse liikmesriikidel

² Näiteks antimikroobikumid ja antibiootikumid, keemiliste ainete antidoodid, kiirguskahjustuste ravivahendid, antitoksiinid, jooditabletid tuumaõnnetuse puhuks.

³ Näiteks diagnostilised testid ja testimisvahendid, laboriseadmed, isikukaitsevahendid, nagu kindad, respiraatorid/maskid, kitlid, desinfitseerimisvahendid ja -seadmed.

⁴ Näiteks telgid, laagrivoodid, rõivad ja toit; maavärinapiirkondade jaoks mõeldud otsingu- ja päästevahendid; üleujutuspiirkondade jaoks mõeldud liivakotid, päästevestid ja täispuhutavad paadid; tuumaõnnetuse puhul kasutatavad kiirgusmõõteseadmed.

⁵ Näiteks vajalike toodete väljatöötamine, tootmine ja hankimine; teadustegevus ja innovatsioon. ühishanked; toodete strateegiline varumine; ravimiload; ravimite kasutamine; patsientide vastuvõtmine; meditsiinitöötajate või muude ekspertide vahetus; karantiinirajatiste pakkumine; kliinilised uuringud; meditsiinitoodete teaduslik valideerimine; ruumide desinfitseerimine.

⁶ Näiteks haigla, riiklik tervishoiu- või katastroofidele reageerimise asutus või katastroofidele reageerimise eest vastutav eraettevõtja.

⁷ Komisjoni 3. aprilli 2020. aasta otsus (EL) 2020/491 COVID-19 puhangu mõju vastu võitlemiseks vajalike kaupade imporditollimaksu- ja käibemaksuvabastuse kohta 2020. aastal (ELT L 103 I, 3.4.2020, lk 1).

⁸ Vt hõlmatud kaupade soovituslik loetelu aadressil https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/03-04-2020-import-duties-vat-exemptions-on-importation-covid-19-list-of-goods.pdf

⁹ Komisjoni 23. juuli 2020. aasta otsus (EL) 2020/1101, millega muudetakse otsust (EL) 2020/491 COVID-19 puhangu mõju vastu võitlemiseks vajalike kaupade imporditollimaksu- ja käibemaksuvabastuse kohta 2020. aastal (ELT L 241, 27.7.2020, lk 36).

¹⁰ Komisjoni 28. oktoobri 2020. aasta otsus (EL) 2020/1573, millega muudetakse otsust (EL) 2020/491 COVID-19 puhangu mõju vastu võitlemiseks vajalike kaupade imporditollimaksu- ja käibemaksuvabastuse kohta 2020. aastal (ELT L 359, 29.10.2020, lk 8).

¹¹ Nõukogu 7. detsembri 2020. aasta direktiiv (EL) 2020/2020, millega muudetakse COVID-19 pandeemia reageerimiseks direktiivi 2006/112/EÜ seoses COVID-19 vaktsiinide ja *in vitro* diagnostika meditsiiniseadmete suhtes kohaldatavate ajutiste käibemaksumeetmetega (ELT L 419, 11.12.2020, lk 1).

kohaldada vähendatud käibemaksumäära COVID-19 *in vitro* diagnostikameditsiiniseadmete ja nendega tihedalt seotud teenuste osutamise suhtes. Lisaks võivad liikmesriigid kohaldada selliste seadmete tarnete ja nendega tihedalt seotud teenuste osutamise ning COVID-19 vaktsiinide tarnete ja kõnealuste vaktsiinidega tihedalt seotud teenuste osutamise suhtes maksuvabastust koos eelmises etapis tasutud käibemaksu mahaarvamiseega.

Need meetmed pakkusid COVID-19 pandeemia ajal tekkinud kiireloomuliste vajaduste rahuldamiseks kiireid, tõhusaid ja sihipäraseid lahendusi. Nende kohaldamisala on aga väga piiratud, lisaks on need ajutised ning mitte kõik liikmesriigid ei ole otsustanud kohaldada nullmäära, kui see võimalus on kättesaadavaks tehtud.

Käibemaksudirektiiviga nähakse ette, et teatavaid tingimusi ja piiranguid arvesse võttes võib Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide protokolliga kohaldamisalasse kuuluvate Euroopa organite (sealhulgas komisjon)¹⁴ poolt imporditavate kaupade ning neile tarnitavate kaupade ja osutatavate teenuste puhul kohaldada käibemaksuvabastust¹⁵ koos eelmises etapis tasutud käibemaksu mahaarvamiseega. Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide protokolliga vastava tõlgenduse kohaselt võib seda maksuvabastust kohaldada vaid asjaomase liidu organi poolt ametlikuks kasutamiseks ette nähtud kauba ostmise korral. Maksuvabastust ei kohaldata selliste kaupade ja teenuste ostmiseks, mis on mõeldud näiteks liikmesriikidele või kolmandale isikule (nagu riiklik tervishoiuasutus või haigla) tasuta kättesaadavaks tegemiseks, kuna seda ei loeta ametlikuks kasutamiseks. Just sellised juhtumid võivad kriisidele reageerimisel muutuda eriti oluliseks ning seetõttu ei ole kohaldatavad käibemaksuvabastused sellest seisukohast piisavad.

Ka komisjoni 2018. aasta ettepanekuga,¹⁶ millega soovitakse muuta käibemaksudirektiivi käibemaksumäärade osas ja mis on nõukogus menetlemisel, ei suudetud pakkuda rahuldavat lahendust kõikide selle algatusega hõlmatud tehingute käibemaksust vabastamiseks. Kui nõukogu selle ettepaneku ühehäälselt vastu võtaks, võimaldaks see liikmesriikidel kohaldada vähendatud või isegi nullmaksumäära¹⁷ teatavate tarnete suhtes, kui sellised tarned toovad kasu ainult lõpptarbijale ja teenivad üldist huvi pakkuvat eesmärki. Igal juhul jääks selline soodsama käibemaksukorra kehtestamine liikmesriikide otsustada.

Selleks et aidata liikmesriikidel paremini toime tulla digiajastu probleemidega ja vähendada nõukogu rakendusmääruse (EL) nr 282/2011¹⁸ II lisas sätestatud vabastussertifikaadi paberversiooni kasutamise seotud halduskoormust, eelkõige sellistes kriisiolukordades nagu pandeemiad, tuleks kasutusele võtta vabastussertifikaadi elektrooniline vorm. Selle vormi eesmärk on kinnitada, et asjaomane tehing vastab käibemaksudirektiivi artikli 151 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud maksuvabastuse tingimustele. Vastavalt käibemaksudirektiivi artikli 199b lõikes 4 juba sätestatule tuleks komisjonile anda õigus nõukogu määruse (EL) nr

¹² Ettepanek: Nõukogu direktiiv, millega muudetakse COVID-19 pandeemia reageerimiseks nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ seoses COVID-19 vaktsiinide ja *in vitro* diagnostika meditsiiniseadmete suhtes kohaldatavate ajutiste käibemaksuseadmetega (COM (2020) 688 final).

¹³ Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1), muudetud.

¹⁴ Protokoll (nr 7) Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide kohta (ELT C 326, 26.10.2012, lk 1).

¹⁵ Artikli 143 lõike 1 punkt fa ja artikli 151 lõike 1 punkt aa.

¹⁶ Ettepanek: nõukogu 18. jaanuari 2018. aasta direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ käibemaksumäärade osas (COM (2018) 20 final).

¹⁷ Käibemaksuvabastus koos tarneahela eelmises etapis tasutud käibemaksu mahaarvamiseega.

¹⁸ Nõukogu 15. märtsi 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 282/2011, millega sätestatakse ühist käibemaksusüsteemi käsitleva direktiivi 2006/112/EÜ rakendusmeetmed (ELT L 77, 23.3.2011, lk 1).

904/2010¹⁹ artikli 58 kohaselt loodud halduskoostöö alalise komiteega konsulteerides võtta rakendusaktidega vastu kõnealuse vormi tehnilised üksikasjad, sealhulgas ühtne elektrooniline sõnum teabe edastamiseks, kohaldades määruse (EL) nr 182/2011²⁰ artiklis 5 osutatud kontrollimenetlust.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Ettepanek täiendab komisjoni 3. aprilli 2020. aasta otsust (EL) 2020/491 (COVID-19 puhangu mõju vastu võitlemiseks vajalike kaupade imporditollimaksu- ja käibemaksuvabastuse kohta 2020. aastal), mida on pikendatud kuni 2021. aasta aprilli lõpuni. Lisaks täiendab see nõukogu 7. detsembri 2020. aasta direktiivi (EL) 2020/2020, millega muudetakse COVID-19 pandeemia reageerimiseks direktiivi 2006/112/EÜ seoses COVID-19 vaktsiinide ja *in vitro* diagnostika meditsiiniseadmete suhtes kohaldatavate ajutiste käibemaksumeetmetega. Samuti on see kooskõlas komisjoni 2018. aasta ettepanekuga, millega soovitakse muuta käibemaksudirektiivi käibemaksumäärade osas ja mis on nõukogus menetlemisel.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on kooskõlas ELi poliitika raames tehtud algatustega, nagu Euroopa tervisealiit ja Euroopa ravimistrateegia. Ettepanek on eriti hästi kooskõlas allpool kirjeldatud algatustega.

Nõukogu käivitas 14. aprillil 2020 erakorralise toetuse rahastamisvahendi,²¹ mis aitab liikmesriikidel reageerida COVID-19 pandeemia, käsitledes kiireloomulisi vajadusi strateegiliselt ja koordineeritult ELi tasandil.

2. juunil 2020 tegi komisjon ettepaneku²² muuta sihipäraselt ELi elanikkonnakaitse mehhanismi,²³ mis võimaldab valmistada liit ja liikmesriigid tulevasteks kriisideks paremini ette ning reageerida sellistele olukordadele kiiresti ja tõhusalt, eriti juhul, kui neil on suur mõju, kuna need võivad häirida meie majanduse ja ühiskonna toimimist, nagu on selgelt näha COVID-19 hädaolukorras. ELi elanikkonnakaitse mehhanismi üldeesmärk on süvendada ELi liikmesriikide ja kuue osaleva riigi²⁴ vahelist koostööd kodanikukaitse valdkonnas, et katastroofe tõhusamalt ennetada, nendeks paremini valmis olla ja neile tulemuslikumalt reageerida. Kui hädaolukorra ulatus ületab riigisisese reageerimise suutlikkuse, võib riik mehhanismi kaudu abi paluda. Mehhanismi kaudu on komisjonil keskne roll katastroofidele reageerimise koordineerimisel nii Euroopas kui ka väljaspool seda ning ta aitab katta vähemalt 75 % meetmete kasutuselevõttuga seotud transpordi- ja/või tegevuskuludest. Komisjoni juures tegutsev hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskus²⁵ on liidu elanikkonnakaitse mehhanismi südamik, mis koordineerib abi andmist katastroofis

¹⁹ Nõukogu 7. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 904/2010 halduskoostöö ning maksupettuste vastase võitluse kohta käibemaksu valdkonnas (ELT L 268, 12.10.2010, lk 1).

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

²¹ Nõukogu 14. aprilli 2020. aasta määrus (EL) 2020/521, millega aktiveeritakse määruse (EL) 2016/369 kohane erakorraline toetus ja muudetakse määruse sätteid, võttes arvesse COVID-19 puhangut (ELT L 117, 15.4.2020, lk 3).

²² Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega muudetakse otsust nr 1313/2013/EL liidu kodanikukaitse mehhanismi kohta (COM (2020) 220 final).

²³ Otsus nr 1313/2013/EL liidu kodanikukaitse mehhanismi kohta (ELT L 347, 20.12.2013, lk 924).

²⁴ Island, Norra, Serbia, Põhja-Makedoonia, Montenegro ja Türgi.

²⁵ https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/emergency-response-coordination-centre-ercc_en

kannatavatele riikidele. Neisse riikidesse läkitatakse abisaadetisi ja eriseadmeid, lähetatakse elanikkonnakaitse meeskondi ja suunatakse oskusteavet.

Komisjoni president rõhutas oma 16. septembri 2020. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus vajadust õppida praegusest kriisist ja luua Euroopa tervisealiit. Samal ajal tõi ta Euroopa Parlamendi presidendile ja nõukogu eesistujale saadetud kavatsusavalduses²⁶ välja 2021. aasta peamised algatused. Need algatused sisaldavad ka seadusandlikke ettepanekuid, mille eesmärk on luua uus Euroopa Biomeditsiinilise Teadus- ja Arendustegevuse Amet, laiendada Euroopa Ravimiameti (EMA) ning Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) volitusi ning luua tervishoiu Euroopa andmeruum.

Komisjon rõhutas 2021. aasta tööprogrammis²⁷ vajadust tugevdada meie kriisivalmidust ja piiriüleste terviseohtude ohjamist ning kinnitas, et on aeg luua tugevam Euroopa tervisealiit. Tööprogramm sisaldab seadusandlikke ettepanekuid, et tugevdada ELi raamistikku tõsiste piiriüleste terviseohtude avastamiseks ja neile reageerimiseks ning tõhustada olemasolevate asutuste rolli. Täiendavad algatused hõlmavad ettepanekut luua Euroopa Biomeditsiinilise Teadus- ja Arendustegevuse Amet, uut ravimistrateegiat, mis tagab kodanikele ohutud, taskukohased ja kvaliteetsed ravimid, ning tervishoiu Euroopa andmeruumi, et pakkuda patsientidele paremaid tervishoiuteenuseid, teha paremaid teadusuuringuid ning parandada poliitikakujundamist.

2021. aasta märtsis võeti vastu uus liidu tervisevaldkonna tegevusprogramm (programm „EL tervise heaks“),²⁸ mille eesmärk on muuta tervishoiusüsteemid vastupidavamaks, et tulla toime selliste piiriüleste terviseohtudega nagu COVID-19, ja parandada kriisiohje suutlikkust. Lisaks muudab see Euroopa tervisealiidu reaalsuseks, investeerides vähiravisse, paremasse pandeemiaks valmisolekusse, ravimite kättesaadavusse ja innovatsiooni ning edendades tervise digiteenuseid ja haiguste ennetamist.

Komisjon esitas 11. novembri 2020. aasta teatises²⁹ Euroopa tervisealiidu esimesed põhielemendid. Teatisele oli lisatud kolm seadusandlikku ettepanekut: määrus tõsiste piiriüleste terviseohtude kohta, millega asendatakse otsus 1082/2013/EL³⁰ ning ettepanekud Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC)³¹ ja Euroopa Ravimiameti (EMA)³² volituste suurendamiseks.

Uue Euroopa tervisealiidu algatusega toetatakse olemasolevate struktuuride ja mehhanismide tugevdamist, et tagada parem kaitse, ennetus, valmisolek ja reageerimine inimeste tervist

²⁶ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/state_of_the_union_2020_letter_of_intent_et.pdf

²⁷ Komisjoni 19. oktoobri 2020. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa andmestrateegia“ (COM (2020) 690 final).

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrus (EL) 2021/522, millega luuakse liidu tervisevaldkonna tegevusprogramm (programm „EL tervise heaks“) ajavahemikuks 2021–2027 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 282/2014 (ELT L 107, 26.3.2021, lk 1).

²⁹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa tervisealiidu loomine: ELi vastupanuvõime suurendamine piiriüleste terviseohtude suhtes“ (COM (2020) 724 final).

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta otsus nr 1082/2013/EL tõsiste piiriüleste terviseohtude kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 2119/98/EÜ (ELT L 293, 5.11.2013, lk 1).

³¹ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 851/2004, millega asutatakse Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus (COM (2020) 726 final).

³² Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse Euroopa Ravimiameti suuremat rolli kriisiks valmisolekus ja kriisiohjamises ravimite ja meditsiiniseadmete valdkonnas (COM (2020) 725 final).

ähvardavatele ohtudele ELi tasandil. Teatistes soovitatakse tugevdada terviseohte käsitleva piiriülese koostöö raamistikku, et kaitsta paremini inimeste elu ja siseturgu ning säilitada inimõiguste ja kodanikuvabaduste kaitse kõrgeimad standardid. Samuti soovitatakse tugevdada ELi rolli rahvusvahelises koordineerimises ja koostöös, et ennetada ja ohjata piiriüleseid terviseohte ning parandada üleilmset terviseohutust.

Seoses uue Euroopa tervisealiiduga teatas komisjon ka seadusandlikust ettepanekust, milles käsitletakse tervisealasteks hädaolukordadeks valmisoleku ja neile reageerimise ameti (HERA) loomist ja mis on kavas esitada enne 2021. aasta lõppu.

Komisjon esitas oma 25. novembri 2020. aasta teatistes³³ uue Euroopa ravimistrateegia, milles esitatakse konkreetsed meetmed ravimitele juurdepääsetavuse ning nende kättesaadavuse ja taskukohasuse tagamiseks. Kõnealuste meetmetega toetatakse mitmekesiseid ja turvalisi tarneahelaid, tagades ELi avatud strateegilise autonoomia maailmas, ning edendatakse keskkonnasäästlike ravimite kasutuselevõttu. Peale selle on strateegia eesmärk parandada kriisideks valmisolekut ja neile reageerimise mehhanisme.

Oluline on märkida, et olemasolevatel ja tulevastel ELi ametitel ning muudel ELi organitel on üha olulisem roll eespool nimetatud või muude tulevaste algatuste eesmärkide saavutamisel. Seega peaks käesolev seadusandlik ettepanek hõlmama ka kõnealustele asutustele või organitele tehtud tarneid või nende tehtud imporditehinguid.

Euroopa Ravimiamet asutati 1995. aastal³⁴ ja selle ülesanne on edendada teaduslikke eriteadmisi ravimite hindamisel ja järelevalves inim- ja loomatervise kaitseks Euroopa Liidus. Uue Euroopa tervisealiidu raamistikus suurendatakse ravimiameti volitusi, mis lubab tal jälgida ja leevendada kriitilise tähtsusega ravimite ja meditsiiniseadmete võimaliku nappusega seotud probleeme, anda teaduslikke nõuandeid kriisi põhjustavate haiguste raviks, ennetamiseks või diagnoosimiseks sobivate ravimite kohta ning koordineerida vaktsiinide tõhususe ja ohutuse seirega seotud uuringuid ning kliinilisi uuringuid.

2005. aastal³⁵ loodud Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) ülesanne on teha kindlaks nakkushaigustest tulenevad praegused ja tekkivad ohud inimeste tervisele, neid hinnata ja neist teavitada. Keskuse tulevased volitused hõlmavad epidemioloogilist (reaalajas) järelevalvet, valmisoleku ja reageerimise kavandamist, aruandlust ja auditeerimist, mittesiduvate soovituste ja riskijuhtimisvõimaluste andmist, suutlikkust kutsuda kokku ELi tervisehoiu rakkerühm ja seda rakendada, et toetada reageerimist kohalikul tasandil liikmesriikides, ning ELi referentlaborite võrgustiku ja inimpäritoluga ainetega seotud võrgu loomist.

³³ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: „Euroopa uus ravimistrateegia“ (COM (2020) 761 final).

³⁴ Nõukogu 22. juuli 1993. aasta määrus (EMÜ) nr 2309/93, milles sätestatakse ühenduse kord inimtervishoius ja veterinaarias kasutatavatele ravimitele lubade andmise ja nende järelevalve kohta ning millega asutatakse Euroopa Ravimihindamisamet (EÜT L 214, 24.8.1993, lk 1).

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 851/2004, millega asutatakse haiguste ennetuse ja tõrje Euroopa keskus (ELT L 142, 30.4.2004, lk 1).

HERA missioon on võimaldada ELil ja selle liikmesriikidel rakendada tervisega seotud hädaolukorras kiiresti kõige kõrgetasemelisemaid meditsiinilisi ja muid meetmeid, hõlmates kogu väärtusahela alates väljatöötamisest kuni levitamise ja kasutamiseni³⁶.

2020.–2021. aastal on korraldatud või kavatakse korraldada mitu ühishanget,³⁷ mis hõlmavad COVID-19 pandeemiaga toimetulekuks vajalikke kaupu, nagu isikukaitsevahendid, hingamisaparaadid, laboriseadmed, vaksineerimismaterjalid, antigeeni kiirtestid ja ravimid (nt remdesiviir). Komisjon on erakorralise toetuse rahastamisvahendi raames otse hankinud maske, ravimeid ja teste, et annetada need liikmesriikidele.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Ettepaneku õiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikkel 113. Selles artiklis on sätestatud, et nõukogu, kes teeb otsuse ühehäälselt seadusandliku erimenetluse kohaselt ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ning majandus- ja sotsiaalkomiteega, võtab vastu sätteid, et ühtlustada liikmesriikide eeskirju kaudse maksustamise valdkonnas.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 3 sätestatud subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt võib liidu tasandil meetmeid võtta ainult juhul, kui liikmesriigid eraldi ei suuda kavandatud eesmärgi piisavalt saavutada ning seepärast saab neid kavandatud meetme ulatuse või toime tõttu paremini saavutada ELi tasandil. Praegune käibemaksudirektiiv ei võimalda liikmesriikidel kohaldada üldist käibemaksuvabastust selliste komisjoni või ELi asutuse või organi poolt imporditavate ning neile tarnitavate kaupade ja osutatavate teenuste suhtes, mille eesmärk on toetada ja hõlbustada ELi tasandil avalikes huvides võetavaid meetmeid. ELi tasandi seadusandlik algatus direktiivi muutmiseks on kõige tõhusam viis tagada selliste meetmete toimimine, kõrvaldades täielikult käibemaksu kui kuluteguri ja lisakoormuse, mille põhjustajaks on käibemaksunõuete täitmisega seotud kulud.

• Proportsionaalsus

Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, kuna see ei lähe kaugemale sellest, mis on taotletava eesmärgi saavutamiseks vajalik ja proportsionaalne. Käesoleva algatuse kohaselt vabastatakse käibemaksust selliste kaupade import ning sellised kaubatarned ja teenused, mille komisjon või ELi asutus või organ soetab talle liidu õigusega antud ülesannete täitmisel, eelkõige selleks, et valmistada ette kriiside ja katastroofide korral võetavad meetmed. Arvestades mõju, mida COVID-19 pandeemia taolised kriisid või katastroofid võivad avaldada liikmesriikide majandusele, on kavandatud meetmed proportsionaalsed eelarvemõjuga, mida käibemaksuvabastus avaldab teatavatele liikmesriikidele.

³⁶ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa terviseliidu loomine: ELi vastupanuvõime suurendamine piiriüleste terviseohtude suhtes“ (COM (2020) 724 final).

³⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta otsus nr 1082/2013/EL tõsiste piiriüleste terviseohtude kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 2119/98/EÜ (ELT L 293, 5.11.2013, lk 1), artikkel 5.

- **Vahendi valik**

Kehtiva käibemaksudirektiivi muutmiseks on vaja direktiivi.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

COVID-19 pandeemia ajal esitatud algatuse kiireloomulisuse tõttu ei ole sidusrühmadega konsulteeritud.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Komisjon on tuginenud avalikult kättesaadavale teabele epidemioloogilise olukorra kohta ning asjakohastele kättesaadavatele teaduslikele tõenditele, mis on seotud praeguse COVID-19 pandeemiaga ja selle mõjuga samalaadsetele probleemidele tulevikus.

- **Mõju hindamine**

COVID-19 pandeemia ajal esitatud algatuse kiireloomulisuse tõttu ei ole eraldi mõjuhinnangut koostatud.

- **Põhiõigused**

Käesolev ettepanek hõlbustab suurel määral liidu meetmete võtmist, eelkõige tervisekaitse valdkonnas. Tervis on põhiline inimõigus. Ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 168, milles on sätestatud, et kogu liidu poliitika ja tegevuse määratlemisel ja rakendamisel tuleb tagada inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse. Lisaks on see kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 35, milles on sätestatud, et igal inimesel on õigus ennetavale tervishoiule ning ravile siseriiklike õigusaktide ja tavadega ettenähtud tingimustel.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanekuga kõrvaldatakse käibemaks kui ELi programmide kulutegur. See võimaldab ELil osta sama eelarve raames rohkem kaupu ja teenuseid, mis on mõeldud näiteks tasuta jagamiseks liikmesriigile, riiklikule tervishoiuasutusele või haiglale.

Seoses uue käibemaksuvabastuse kehtestamisega võib ettepanek tuua kaasa liikmesriikide kogutava käibemaksutulu ja seega ka käibemaksupõhiste omavahendite vähenemise. Kuigi see ei avaldada negatiivset mõju ELi eelarvele, kuna kogurahvatulul põhinevate omavahenditega kompenseeritakse mis tahes kulutused, mida traditsioonilised omavahendid ja käibemaksupõhised omavahendid ei kata, tuleks need käibemaksupõhised omavahendid, mis jääksid teatavatel liikmesriikidel kogumata, kõigil liikmesriikidel kompenseerida kogurahvatulul põhinevatest omavahenditest. Võttes siiski arvesse, et ELi institutsioonide poolt praegu ostetavate ja käibemaksuga maksustatavate kaupade ning teenuste maht on väike (võrreldes kogu majandusega), on see mõju tõenäoliselt väga piiratud.

5. MUU TEAVE

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ettepanek ei nõua ülevõtmist selgitavaid dokumente.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artikli 1 punkti 1 ja punkti 2 alapunkti a eesmärk on muuta käibemaksudirektiivi, vabastades käibemaksust kauba impordi Euroopa Komisjoni või ELi õiguse alusel asutatud asutuse või organi poolt (artikli 143 lõike 1 uus punkt fb) ja Euroopa Komisjonile või ELi õiguse alusel asutatud asutusele või organile tarnitavad kaubad või osutatavad teenused (artikli 151 lõike 1 uus punkt ab), kui komisjon või mõni selline asutus või organ soetab neid kaupu või teenuseid avalikes huvides talle liidu õigusega antud ülesannete täitmiseks.

Artikli 1 punkti 2 alapunkti b eesmärk on anda komisjonile volitused võtta elektroonilisel kujul kasutusele maksuvabastussertifikaat, millega kinnitatakse, et tehing vastab käibemaksudirektiivi artikli 151 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud maksuvabastuse tingimustele. Kõnealune elektrooniline vorm võimaldaks liikmesriikidel paremini toime tulla digiajastu väljakutsetega ja vähendada halduskoormust, mis on seotud vormi paberversiooni kasutamisega eelkõige sellistes kriisilukordades nagu pandeemiad. Elektrooniline vorm tuleks vastu võtta nõukogu määruse (EL) nr 904/2010³⁸ artikli 58 kohaselt loodud halduskoostöö alalise komiteega konsulteerides, kohaldades määruse (EL) nr 182/2011³⁹ artiklis 5 osutatud kontrollimenetlust.

Ettepanekuga toetatakse ja hõlbustatakse liidu tasandil avalikes huvides võetavaid meetmeid, kaotades käibemaksusummad, mis muutuvad kuluteguriteks, ja nendega seotud regulatiivse koormuse. Käesoleva ettepanekuga hõlmatud tehingud ei piirdu avalikes huvides tegutsemisega, millele on osutatud käibemaksudirektiivi IX jaotise 2. peatükis.

Kuigi käesoleva algatuse eesmärk on hõlbustada eri poliitikavaldkondades võetavaid meetmeid, on see praegust COVID-19 pandeemiat arvestades eriti kiireloomuline. Mõne käesoleva algatuse kavandatavasse kohaldamisalasse kuuluva meetme rakendamist on juba alustatud. Selleks et kasu oleks võimalikult suur, peaksid liikmesriigid kohaldama ettepanekuga kehtestatud käibemaksuvabastust tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2021 tehtud tehingute suhtes.

³⁸ Nõukogu 7. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 904/2010 halduskoostöö ning maksupettuste vastase võitluse kohta käibemaksu valdkonnas (ELT L 268, 12.10.2010, lk 1).

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

Ettepanek:

NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ impordi ja teatavate tarnete maksuvabastuse osas seoses avalikes huvides võetavate liidu meetmetega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 113,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust¹,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²,

toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt nõukogu direktiivile 2006/112/EÜ³ peavad liikmesriigid vabastama käibemaksust kauba impordi Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse, Euroopa Keskpanga või Euroopa Investeerimispanka või Euroopa Liidu asutatud asutuste poolt, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide protokoll (nr 7) (edaspidi „protokoll“), ning neile tarnitud kaubad ja osutatud teenused, vastavalt piirangutele ja tingimustele, mis on ette nähtud nimetatud protokolliga ning selle rakendamiseks sõlmitud lepingute või peakorterilepingutega, tingimusel et see ei tekita konkurentsimoonutusi. See maksuvabastus on siiski rangelt piiratud ametlikuks kasutamiseks tehtud ostudega ega laiene olukordadele, kus liidu asutused ostavad kaupu ja teenuseid avalikes huvides, eriti kui sellised ostud tehakse tasuta kättesaadavaks liikmesriikidele või kolmandatele isikutele, nagu riiklikud asutused või institutsioonid.
- (2) COVID-19 pandeemia käigus saadud kogemused näitavad, et kiiresti on vaja võtta meetmeid, et olla valmis samalaadsete olukordade tekkimiseks tulevikus. Selleks on vaja kehtestada laiapõhjaline käibemaksuvabastus nende kaupade ja teenuste suhtes, mille komisjon või liidu õiguse alusel asutatud asutus või organ soetab talle liidu õigusega antud ülesannete täitmisel avalikes huvides. Vabastust on eelkõige vaja selleks, et pakkuda lahendusi, mis muudaksid koordineeritud kriisiohjemeetmete

¹ ELT C , , lk .

² ELT C , , lk .

³ Nõukogu direktiiv 2006/112/EÜ, 28. november 2006, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.)

võtmise liidu tasandil lihtsamaks. See aitaks tagada, et kogutav käibemaksusumma või sellega seotud regulatiivne koormus, mida asjaomaste kaupade tarnijad või teenuste osutajad peavad praegu kandma, ei takistaks liidu eri algatustega seotud meetmete võtmist. Käesoleva ettepaneku kohaselt kehtestatava maksuvabastusega hõlmatud tehingud ei piirdu tegevusega avalikes huvides, millele on osutatud direktiivi 2006/112/EÜ IX jaotise 2. peatükis.

- (3) Nõukogu rakendusmääruse (EL) nr 282/2011⁴ II lisas on juba kehtestatud vabastussertifikaat, millega kinnitatakse, et maksust vabastamise tingimustele vastavale asutusele või üksikisikule tehtud kaubarne või osutatud teenus vastab direktiivi 2006/112/EÜ artiklis 151 sätestatud maksuvabastuse tingimustele. Komisjon, liidu õiguse alusel asutatud asutus või organ, kes soetab kaupu ja teenuseid, mille suhtes kohaldatakse uut käibemaksuvabastust, peaks olema kohustatud esitama oma tarnijatele sertifikaadi, milles kinnitatakse, et asjaomane tehing vastab maksuvabastuse tingimustele. Sertifikaat peaks olema elektrooniline, et seda oleks hõlpsam välja anda ja edastada. Selleks et tagada direktiivi 2006/112/EÜ artikli 151 lõike 1 rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused vabastussertifikaadi sisu ja väljaandmise tehniliste üksikasjade ning sertifikaadis sisalduva teabe edastamiseks kasutatava elektroonilise sõnumi spetsifikatsioonide kohta. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁵.
- (4) Direktiivi 2006/112/EÜ tuleks seepärast vastavalt muuta.
- (5) Praegust COVID-19 pandeemiat silmas pidades on mõned meetmed, mis võiksid kuuluda nende maksuvabastuste alla, juba rakendamisel. Selleks et liidu eelarvet avalikes huvides parimal viisil kasutada, tuleks käesoleva direktiiviga kehtestatud maksuvabastusi kohaldada alates 1. jaanuarist 2021,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2006/112/EÜ muudetakse järgmiselt.

- (1) Artikli 143 lõikele 1 lisatakse järgmine punkt fb:

„fb) kauba import komisjoni või liidu õiguse alusel asutatud asutuse või organi poolt, kui komisjon või mõni selline asutus või organ soetab need kaubad või teenused talle liidu õigusega antud ülesannete täitmisel avalikes huvides;“.

- (2) Artikli 151 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

- a) esimesele lõigule lisatakse punkt ab:

⁴ Nõukogu 15. märtsi 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 282/2011, millega sätestatakse ühist käibemaksusüsteemi käsitleva direktiivi 2006/112/EÜ rakendusmeetmed (ELT L 77, 23.3.2011, lk 1).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

„ab) kauba tarne või teenuste osutamine komisjonile või liidu õiguse alusel asutatud asutusele või organile, kui komisjon või mõni selline asutus või organ soetab need kaubad või teenused talle liidu õigusega antud ülesannete täitmisel avalikes huvides.“;

b) lisatakse järgmine lõik:

„Kehtestatakse vabastussertifikaat, millega kinnitatakse, et asjaomane tehing vastab käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud maksuvabastuse tingimustele. Komisjon täpsustab rakendusaktidega vabastussertifikaadi sisu ja väljastamisega seotud tehnilised üksikasjad ning sertifikaadis sisalduva teabe edastamiseks kasutatava elektroonilise sõnumi spetsifikatsioonid. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas määruse (EL) nr 182/2011 artiklis 5 osutatud kontrollimenetlusega ja selle kohaldamisel on komitee nõukogu määruse (EL) nr 904/2010 artiklis 58 ettenähtud komitee.“

Artikkel 2

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 30. aprilliks 2021. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Nad kohaldavad kõnealuseid norme alates 1. jaanuarist 2021.

Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU NIMETUS:

Ettepanek: NÕUKOGU DIREKTIIV, millega muudetakse nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ, et kaotada avalikes huvides võetavate liidu meetmetega seotud käibemaksukulud.

2. EELARVEREAD

2021

peatükk 13, artikkel 130.

Aastaks 2021 eelarvestatud summa: 17 967 491 250 eurot

3. FINANTSMÕJU

Ettepanekul on finantsmõju nii kuludele kui ka tuludele – mõju on järgmine:

Eelarverida	Tulud <i>Mõju omavahendit ele</i>	Ajavahemik: 1.1.2021–31.12.2021 (miljonites eurodes ühe kümnendkoha täpsusega)
<i>Komisjoni kulude kokkuvõid käibemaksusummadelt (see võib hõlmata väga erinevaid eelarveridu)</i>		– 110,00
artikkel 130, peatükk 13		1,65
Kokku:		– 108,35

Käesoleva ettepanekuga kehtestatav uus käibemaksuvabastus hõlmab vaid komisjoni või liidu õiguse alusel asutatud asutuse või muu organi poolt imporditud kaupu või komisjonile või sellisele asutusele või organile tarnitud kaupu või osutatud teenuseid ning seda ei või kohaldada ettevõtjate poolt imporditud kaupade või ostude suhtes.

Ettepaneku eesmärk on jätta käibemaksusummad välja komisjoni või liidu õiguse alusel asutatud asutuse või muu organi eelarvekuludest. See puudutab peamiselt selliste kaupade või teenuste soetamist, mis on ette nähtud tasuta (annetamiseks) liikmesriikidele või kolmandatele isikutele. Lihtsustamise eesmärgil ja kuna puuduvad andmed ELi eelarvest tegelikult makstud käibemaksusummade kohta, hinnati 2021. aasta eelarvekokkukohoidu tagasiulatuvalt erakorralise toetuse rahastamisvahendi 2020. aasta eelarvest 3 450 miljonile eurole. Kõnealusel summas lahutati vaktsiini rahastamisvahendi eelarve summas 2 900 miljonit eurot, sest need tehingud tehti otse liikmesriikidele (mitte komisjonile).

Eelnevat arvesse võttes on käesoleva ettepanekuga hõlmatud ning põhimõtte „osta ja anneta“ kohaselt soetatud kaupade ja teenuste impordi ning tarnimise hinnanguline koguväärtus kõnealusel ajavahemikul **550 miljonit eurot**. Eelarvekuludelt kokku hoitav käibemaksusumma on arvestusliku maksumäära põhjal hinnanguliselt 20 % ehk 110 miljonit eurot.

Käibemaksupõhiste omavahendite vähenemise mõju ELi eelarvele, võttes arvesse ühtset sissenõudmismäära (0,30 %), on hinnanguliselt 1,65 miljonit eurot.

Kuigi enamik erakorralise toetuse rahastamisvahendi kulutustest on tegelikult olnud otsuse (EL) 2020/491 (tervishoiumaterjali import) ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/2020 (testide nullhindamine) kohaselt käibemaksust vabastatud, võib põhimõtet „osta ja anneta“ kohaldada tulevikus praktiliselt mis tahes kauba või teenuse suhtes ning eespool nimetatud õigusaktid on ajutist laadi. Seetõttu on mõistlik eeldusena lähtuda erakorralise toetuse rahastamisvahendi kogusummast (miinus vaktsiinide osa).

4. PETTUSEVASTASED MEETMED

Otsus sisaldab sätteid, mille kohaselt on liikmesriikide ametiasutused kohustatud edastama komisjonile nende poolt ettepaneku valdkonnas vastu võetud põhiliste õigusnormide teksti.